

Beate Gangås
Politimester i Oslo

20 april 2021

Klage på politiadvokat Vilde Humlegård.

På vegne av ruspolitikens forfulgte grupperinger vil Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk (AROD) klage på politiadvokat Vilde Humlegård for motarbeidelse av rettsstatens garantier.

Til tross for at menneskerettighetene står over annen lovgivning, at offentlig panikk er dokumentert hos lovgiver, og at påtalemyndigheten har ansvar for å sikre legalitetskontroll, vil ikke politiadvokat Vilde Humlegård tillate bevis ført som støtter påstander om menneskerettsbrudd i ARODs sivile ulydighetssak.

Denne saken, hvor Mikalsen som leder for en organisasjon tilegnet avklaring av et rettighetsbilde, satte opp en bod med cannabis og psilocybin produkter utenfor politihuset i Oslo den 11. september 2021, skal for retten den 1 juni 2022. Humlegård er aktor, men hun vil ikke at dokumenter, filmer, eller vitner som avdekker sammenhengen mellom offentlig panikk og menneskerettsbrudd skal fremføres for retten.

Til tross for at rusrapporten påviser panikk i den politiske prosessen, at riksadvokaten har [påpekt](#) et ansvar for at påtalemyndigheten bidrar til sikring av menneskerettigheter, og at Politijuristenes leder [ber](#) om full utredning, stiller Humlegård seg bak lovgiver. Aktor vil ikke at domstolene skal få tid eller rom til å gjøre en menneskerettsanalyse, og Humlegård undergraver med dette ikke bare sivil ulydighet, men maktfordelingsprinsippet og elementære rettsstats garantier.

Vi vet allerede, fra Riksadvokatens rapport, at det har vært [systematiske feil og mangler](#) i politiets tvangsmiddelbruk i mindre narkotikasaker. Den eneste grunnen til at dette er kjent er at problemstillingen har fått oppmerksomhet av riksadvokaten, men en større blindsoner består og ARODs sivile ulydighet vil belyse hvor omfattende menneskerettsbrudd i ruspolitikken egentlig er.

Slike rettsforhandlinger er ikke bare i nasjonens, men politiets interesse. Straffeprosessloven er underordnet menneskerettighetene, som alle er forpliktet til å fremme, og kravet om menneskerettsanalyse kan ikke motarbeides uten at ansvarspersoner undergraver rettsstaten. Det er dette Vilde Humlegård har gjort. Hun er godt kjent med [bevisene](#) som støtter påstanden om menneskerettsbrudd, samt hvordan den politiske prosessen har spilt fallitt, men velger å se bort fra Riksadvokatens skriv om retningslinjer for påtalemyndigheten.

I dette skrivet «understrekes at det ved politiets og påtalemyndighetens straffesaksbehandling skal legges til rette for etiske refleksjoner og faglige motforestillinger». Videre skal enhver medarbeider i påtalemyndigheten, «opptre på en måte som fremmer en retts sikker og tillitsvekkende strafferettspleie i samsvar med lov og rettsorden. Referansen til lov og rettsorden er ment å skulle dekke alle regler og retningslinjer som er gitt i eller i medhold av lov og Grunnlov. Også folkerettslige regler som norske myndigheter er forpliktet etter, er omfattet. Rettsorden omfatter dessuten grunnleggende verdier og prinsipper som en rettsstatlig strafferettspleie bygger på, herunder retts sikkerhet, likhet for loven og individets grunnleggende frihet og autonomi.»

Det lyder fint på papiret, men dette er ikke status. Verken retts sikkerhet, likhet for loven, individets grunnleggende frihet og autonomi, eller etiske refleksjoner rundt dette har fått konsekvenser for strafferegimet i ruspolitikken. Fortsatt viderefører politi og påtalemyndighet straff på tilbakeviste premisser, fortsatt består en større blindsoner, og retten er en unik mulighet til et oppgjør med fortidens synder.

Det er derfor trist at politiets representant er en jurist som vil dekke over menneskerettsbrudd heller enn å avklare problemets [reelle](#) omfang. Etter høyesteretts prinsipløse befatning med straffespørsmålet og menneskerettighetene, er det viktigere enn noensinne at de forfulgte grupperingers rettighetsbilde blir forsvarlig avklart, og AROD v/Mikalsen vil fortsette med sivil ulydighet til en menneskerettsanalyse er utført.

Som Are Frykholm, lederen for Politijuristene [sier](#), «*Dette er en systemfeil, og vi kan ikke fortsette med en slags lappeteppeløsning hvor vi bøtter på ett og ett problem når systemet svikter. Det vil ikke holde i lengden. Denne saken viser at noe annet enn en utredning nærmest vil være uansvarlig og kunne oppleves som en hån mot alle som har blitt utsatt for tvangsmidler det ikke var rettslig grunnlag for.*»

Vi ber derfor politimesteren om at politiadvokat Vilde Humlegård irettesettes på passende måte, slik at hun enten (1) trekker politiets begjæring om avskjæring av bevis, eller (2) at en jurist med kompetanse til å veie grunnlovsmessige hensyn erstatter henne som aktor i den kommende straffesaken. Politiets renommé står på spill, og vi ser frem snarlig aksjon fra politimesterens side.

Med vennlig hilsen

Roar Mikalsen
Leder for AROD